

Sygn. akt I C 365/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2017r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - SSR Lidia Kopczyńska

Protokolant - Elżbieta Marciniak

po rozpoznaniu w dniu 25 sierpnia 2017r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. B. (1)

przeciwko E. S.

o zapłatę

orzeka

I. powództwo oddala;

II. odstępuje od obciążenia powoda nieuiszczonymi kosztami sądowymi, które przejmuje

na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt I C 365/17

UZASADNIENIE

Powód K. B. (1), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata G. R., w dniu 13 marca 2017 r. wniósł do tut. Sądu pozew w którym żądał zasądzenia na jego rzecz od pozwanej E. S. kwoty 40.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kwoty pożyczki. Ponadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że pozwana E. S. była jego dobrą znajomą. W 2011 r. potrzebowała pieniędzy na pierwszą część raty w wysokości 40.000,00 zł na zakup domu od swojego dziadka. Kobieta wówczas była w trudnej sytuacji finansowej i nie dysponowała takową kwotą, powtarzała zaś, że zakup nieruchomości jest inwestycją przyszłościową i pewną oraz że jest to okazjna cena. W zamian za pożyczkę obiecała mu, że będzie mógł razem z nią mieszkać w „domu dziadka”, przez okres dopóki sam jej nie spłaci, jeśli zaś nie udałoby się jej zgromadzić takiej sumy pieniędzy to przeniesie na niego własność udziału w nieruchomości odpowiadającego pożyczonej kwocie. Powód uległ namowom E. S. i chcąc jej pomóc w dniu 12 lipca 2011 r. zawarł ze (...) im. F. S. z siedzibą w G. umowę pożyczki na kwotę 52.000,00 zł. Tego samego dnia wypłacił pożyczoną ze (...) -u kwotę, zaś następnie w jego samochodzie zawarł z pozwaną ustną umowę pożyczki na kwotę 40.000,00 zł. Przedmiot pożyczki został wydany pozwanej w dniu zawarcia umowy, pozwana zaś zobowiązała się do zwrotu tej samej ilości pieniędzy w ciągu 1 roku. Pozwana po przyjęciu należności, natychmiast udała się w kierunku nieopodal znajdującej się Kancelarii Notarialnej,

by dokonać formalności związanych z zakupem domu, co okazało się improwizacją i fikcją – kobieta nigdy nie zawarła ze swoim dziadkiem umowy sprzedaży jego domu. Niedługo po udzieleniu pożyczki pozwana zaczęła unikać powoda, zaprzestała odbierania telefonów i nie odpowiadała na pisane przez niego smsy. Powód wówczas zorientował się, że został oszukany i złożył zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przez E. S. przestępstwa, co skutkowało wszczęciem dochodzenia prowadzonego pod nadzorem Prokuratury Rejonowej w Płońsku. Ponieważ należność w dalszym ciągu nie została zwrócona powodowi, ten wniósł pozew do Sądu. (pozew – k.2-5 akt).

Po skierowaniu sprawy na rozprawę powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko. (protokół – 37 akt).

Na wniosek powoda, postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2017 r., Sąd zwolnił go od opłaty sądowej od pozwu. (postanowienie k. 29 akt).

W stanowisku zajęтым na rozprawie przez Sądem pozwana E. S. wniosła o oddalenie powództwa.

Pozwana zaprzeczyła aby kiedykolwiek zawierała z powodem umowę pożyczki, jak też aby kiedykolwiek pożyczała od niego pieniądze. (protokół – 37 akt).

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. B. (1) w dniu 12 lipca 2011 r. zawarł ze (...) im. F. S. z siedzibą w G. Oddział w P. umowę pożyczki konsumenckiej na cele mieszkaniowe nr (...) na kwotę 52.000,00 zł na okres od dnia 12 lipca 2011 r. do 8 lipca 2016 r. Powód twierdził, że z uzyskanej w (...) sumy pożyczył E. S. kwotę 40000 zł

bezsporne, w tym dowód: umowa pożyczki konsumenckiej na cele mieszkaniowe nr (...) – k. 6-8, oświadczenie poręczyciela – k. 9, regulamin – k. 10-12, aktualny plan spłaty pożyczki – k. 13 akt, załączniki – k. 15-16 akt, zeznania powoda – k. 37,44-45 akt, zeznań świadka J. B. – k. 38 akt

K. B. (1) złożył w dniu 3 listopada 2011 r. zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez E. S.. W sprawach zaistniałego zdarzenia, tj. doprowadzenia w dniu 12 lipca 2011 r. w P. przy Pl. (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przy zawarciu umowy pożyczki konsumenckiej na cele mieszkaniowe nr (...) w wysokości 52.000,00 zł zawartej ze (...) im. F. S. z siedzibą w G. Oddział w P. na nazwisko K. B. (2), tj. o czyn z art. 286 § 1 KK oraz przywłaszczenia mienia w kwocie 52.000,00 zł z w dniu 12 lipca 2011 r. w P. przy Pl. (...) na szkodę K. B. (1), tj. o czyn z art. 284 § 2 KK dochodzenie wobec stwierdzenia, że brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa na zasadzie art. 17 § 1 pkt 1 KPC umorzono.

dowód: postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w Płońsku z dnia 27 września 2013 r. o umorzeniu dochodzenia – k. 118 akt Ds. 1251/13 – akt

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, a w szczególności: umowy pożyczki konsumenckiej zawartej na cele mieszkaniowe nr (...) – k. 6-8, oświadczenia poręczyciela – k. 9, regulaminu – k. 10-12, aktualnego planu spłaty pożyczki – k. 13 akt, załączników – k. 15-16 akt, zeznań powoda – k. 37, 44-45 akt, zeznań świadka J. B. – k. 38 akt oraz postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w Płońsku z dnia 27 września 2013 r. o umorzeniu dochodzenia znajdującego się w aktach dochodzenia prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową w Płońsku o sygn. Ds. 1251/13 – k. 118 akt tej sprawy.

Sąd jako wiarygodne ocenił dokumenty, świadczące o zawarciu między powodem a (...) im. F. S. z siedzibą w G. Oddział w P. w dniu 12 lipca 2011 r. umowy pożyczki, gdyż ich prawdziwość nie budzi wątpliwości i żadna ze stron w toku procesu ich nie kwestionowała. Ponadto Sąd oparł się na dokumencie urzędowym w postaci postanowienia prokuratora Prokuratury Rejonowej w Płońsku z dnia 27 września 2013 r. o umorzeniu dochodzenia, który to dokument korzysta z domniemania prawdziwości i domniemania zgodności z prawdą tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone, które to domniemania, nie zostały obalone przez żadną ze stron w toku procesu cywilnego (art. 252 KPC, art. 253 KPC).

Powyzsze, przedlozone przez powoda dokumenty oraz te znajdujace sie w aktach dochodzenia nie stanowia jednakze pisemnych dowodow zawarcia umowy pozyczki miedzy stronami niniejszego postepowania, tj. miedzy K. B. (1) a E. S.. Sad nie dal wiary zeznaniom powoda i swiadka, iz doszlo do zawarcia umowy ustnej pozyczki, gdyz na potwierdzenie prawdziwosci swoich twierdzen powod nie przedstawil przekonujacych dowodow. Podkreslit przy tym nalezy, ze samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczace istotnej dla sprawy okolicznosci (art. 227 KPC) powinno byc udowodnione przez strone to twierdzenie zgłaszajaca (wyrok Sadu Najwyzszego z dnia 22 listopada 2001 r., sygn. akt I PKN 660/00). Zgodnie z art. 232 KPC obowiazek wskazania dowodow obciaza przed wszystkim strony, a w mysl art. 6 KC cięzar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, ktora z tego faktu wywodzi skutki prawne. Oznacza to, ze ten, kto powoluje sie na przyslugujace mu prawo, wystepujac z ządaniem obowiazany jest udowodnic okolicznosci faktyczne uzasadniajace to ządanie. Chodzi tu o fakty, ktore maja istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, wykazujace istnienie prawa. Takich dowodow powod nie przedstawil.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zaslugiwalo na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 720 § 1 KC przez umowe pozyczki dajacy pozyczke zobowiazuje sie przeniesc na wlasnosc bioracego okrešloną ilosc pieniedzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a bioracy zobowiazuje sie zwrócic tę samą ilosc pieniedzy albo tę samą ilosc rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakosci.

Dla waznosci umowy pozyczki nie jest wymagana forma szczegolna. Zgodnie z art. 720 § 2 KC w brzmieniu obowiazujacym do 8 wrzesnia 2016 r., umowa pozyczki, ktorej wartosc przenosi 500,00 zł powinna byc, dla celow dowodowych (ad probationem), stwierdzona pismem (art. 74 KC). Rygor ten nie ma zastosowania do umowy pozyczki zawartej miedzy przedsiebiorcami z uwagi na treść art. 74 § 4 KC. Zarowno zawarcie, jak i zmiana treści umowy pozyczki moga nastapic w sposob konkludentny (wyrok Sadu Najwyzszego z 10.9.2009 r., V CSK 478/08, Legalis). W innych stosunkach brak formy pisemnej zastrzezonej dla celow dowodowych nie podwaza waznosci i skutecznosci czynnosci i skutkuje jedynie ograniczeniami dowodowymi, ktore moga wykluczyc mozliwosc zaspokojenia roszczen stron. Artykul 74 KC nie wywoluje skutkow na gruncie prawa materialnego – umowa zawarta bez zachowania formy pisemnej, dokumentowej lub elektronicznej zastrzezonej ad probationem jest wazna, a swiadczenie spełnione w celu jej wykonania nie bedzie kwalifikowane jako pozbawione podstawy prawnej bezpodstawne wzbogacenie. Art. 74 KC odnosi skutki jedynie na płaszczyźnie procesowej wykluczajac dopuszczalnosc udowodnienia faktu dokonania czynnosci przez przeprowadzenie dowodu ze swiadkow lub z przesłuchania stron. Sad Najwyzszy w wyroku z dnia 7 listopada 2008 r. (II CSK 321/08) wskazal, ze uzyta w art. 74 § 1 KC formule ustawowa – „na fakt dokonania czynnosci prawnej” nalezy rozumiec w tym sensie, ze chodzi w niej o wykazanie przez dowodzacego faktu zlozenia m.in. zgodnych oswiadczen woli obu stron umowy, pozwalajacych na przyjecie dojścia do skutku umowy o okrešlonej kwalifikacji prawnej. Sformulowany w art. 74 § 1 KC zakaz prowadzenia dowodu ze srodkow na fakt dokonania czynnosci prawnej (zawarcia umowy) obejmuje nie tylko dowodzenie bezposrednie, ale takze mozliwosc poslugiwania sie w tej mierze domniemaniami faktycznymi (art. 231 KPC).

Sad dopuscil dowod ze swiadkow lub z przesłuchania stron mimo braku dokumentu, jezeli na jego przeprowadzenie wyrazą zgame wszystkie strony czynnosci prawnej (J. Grykiel, w: Gutowski, Komentarz 2016, t. I, Nb 13, s. 515). Jako wyrazenie zgody potraktowac mozna zgłoszenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania swiadkow lub stron (wyrok Sadu Najwyzszego z 29.3.2000 r., I CKN 562/98, OSN 2000, Nr 9, poz. 174). Zgoda na przeprowadzenie dowodu jest jednostronna czynnoscia procesowa strony postepowania. Kodeks postepowania cywilnego nie reguluje problematyki cofnięcia tak udzielonej zgody. W piśmiennictwie prezentowany jest poglad, ze jest to czynnosć nieodwozalna (A. Brzozowski, [w:] Pietrzykowski, Komentarz 2011, art. 74, Nb 8). Ewentualne cofnięcie zgody po przeprowadzeniu dowodu nie wpłynęloby na dalszy tok postepowania. Zgodna stron na przesłuchanie ich lub swiatkow w cel wykazania faktu dokonania czynnosci prawnej powinna przybrac postac czynnosci procesowej, dokonanej przez sadem orzekajacym. (wyrok Sadu Okregowego w Plocku z dnia 12 lipca 2017 r., wydany w sprawie o sygn. akt IV Ca 338/17). Dopuszczalne jest wyrazenie zgody z dowolnej formie, nawet w sposob dorozumiany (uchwala Sadu Najwyzszego z dnia 20 listopada 1981 r., III CZP 40/81, OSNC 1983.1.7.) Z tą ostatnią bedziemy mieli

do czynienia wówczas, gdy storna nie sprzeciwia się wnioskowi dowodowemu zgłoszonemu w tym zakresie przez jej przeciwnika procesowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2000 r., I CKN 562/98, OSNC 200.9.174)

Forma pisemna ad probationem pozostaje w ścisłym związku z odpowiednimi przepisami postępowania cywilnego. Zgodnie z art. 246 KP, jeżeli ustawa lub umowa stron wymaga dla czynności prawnej zachowania formy pisemnej, dowód ze świadków lub z przesłuchania stron w sprawie między uczestnikami tej czynności na fakt jej dokonania jest dopuszczalny w wypadku, gdy dokument obejmujący czynność został zagubiony, zniszczony lub zabrany przez osobę trzecią, a jeżeli forma pisemna była zastrzeżona tylko dla celów dowodowych, także w wypadkach określonych w kodeksie cywilnym. Zgubienie, zniszczenie czy zabór dokumentu przez osobę trzecią zawsze umożliwiają dowód ze świadków czy z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Przesłanki te jednak zakładają, że stosowny dokument został wcześniej sporządzony we właściwej formie. Gdy dokumentu takiego w ogóle nie sporządzono, a forma pisemna była zastrzeżona dla celów dowodowych, wówczas ewentualny dowód ze świadków czy z przesłuchania stron będzie możliwy jedynie w przypadkach wskazanych w art. 74 § 2 KC, z uwzględnieniem wyłączenia z art. 74 § 3 KC.

W niniejszej sprawie nigdy nie został sporządzony dokument obejmujący czynność w postaci zawarcia umowy pożyczki między K. B. (2), a E. S., czego powód nie kwestionował. Powód nie udowodnił natomiast faktu zawarcia umowy pożyczki w formie ustnej. Z uwagi na nieoponowanie przez pozwaną (art. 74 § 2 KC) co do wniosków dowodowych pełnomocnika powoda w zakresie dopuszczenia i przeprowadzenia dowodów z zeznań świadka J. B. oraz zeznań samego powoda na wskazane przez niego okoliczności, tj. ustaleń czynionych pomiędzy stronami w zakresie umowy pożyczki, której miał udzielić powód pozwanej, faktu zawarcia umowy pożyczki, przekazania przez powoda kwoty 40.000,00 zł na rzecz pozwanej oraz na okoliczność terminu spełnienia przez pozwaną zobowiązania wynikającego z zawartej umowy pożyczki Sąd dopuścił te dowody. Mimo powyższego Sąd uznał, iż zeznania powyższych – tj. powoda i świadka są niewiarygodne. Oczywiście jest, że powód, jako storna zainteresowana wynikiem sporu, potrzymał twierdzenia przytoczone w pozwie. Powód mimo twierdzeń, nie udowodnił faktu chociażby wydania przedmiotu umowy pożyczki, terminu jej zwrotu, a bez tych elementów nie można mówić o umowie pożyczki. Brak w sprawie jakiegokolwiek przesłanki, która miałaby świadczyć, że strony zawarły umowę pożyczki. Z kolei zeznania świadka – matki powoda J. B., są nie wystarczające, by uznać, że E. S. istotnie zaciągnął u jej syna pożyczkę w wysokości 40.000,00 zł. Kobieta nie była naocznym świadkiem dokonywania przedmiotowej czynności prawnej, bowiem jak wskazywał powód – jedynie on sam wraz z E. S. znajdował się w samochodzie gdzie „doszło do zawarcia umowy pożyczki”. Tym samym wszystkie informacje którymi dysponuje świadek pochodzą z tzw. „drugiej ręki”, których to Sąd postanowił nie uwzględnić. Trzeba podkreślić, że poza zeznaniami świadka, powód nie zaoferował żadnych innych dowodów, które mogłyby przynajmniej uprawdopodobnić zawarcie umowy pożyczki – np. pokwitowania przez pozwaną przyjęcia pieniędzy czy dowodu przelewu na jej rachunek bankowy.

Wobec braku dowodu potwierdzających zawarcie umowy pożyczki, Sąd uznał twierdzenie powoda o istnieniu pożyczki za nieudowodnione.

W tej sytuacji Sąd uznał żądanie pozwu za nie uzasadnione i powództwo oddalił, o czym orzekł w punkcie I wyroku.

Sąd nie obciążył powoda nieuiszczonymi kosztami sądowymi w oparciu o art. 102 KPC, który przewiduje, iż w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Powód był zwolniony od kosztów sądowych w zakresie opłaty sądowej od pozwu. Biorąc pod uwagę sytuację rodzinną, osobistą, majątkową i dochody powoda, które to okoliczności legły u podstaw zwolnienia, a także jego przeświadczenie o słuszność powództwa Sąd zdecydował się nie obciążać go nieuiszczonymi kosztami sądowymi pomimo, że był stroną przegrywającą postępowanie, o czym orzekł w punkcie II wyroku.

Z tych względów Sąd orzekł jak w wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)